

17.11.2014

Dnro 002108/00.02.01/2014

LÄÄKEINFORMAATION KOORDINAATIORYHMÄ TOIMINTASUUNNITELMA KAUELLE 1.1.2015–31.12.2017

HYVÄKSYTTY 17.11.2014 KOORDINAATIORYHMÄN KOKOUKSESSA

1. JOHDANTO

Lääkeinformaation koordinaatioryhmän (jatkossa koordinaatioryhmä) on Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus (jatkossa Fimea) asettama työryhmä, jonka tehtävänä on lääkeinformaatiostrategian (Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea 2012) mukaisesti:

- edistää ja koordinoida lääkeinformaation kehittämistä Suomessa
- seurata ja kommentoida lääkeinformaatioverkoston työryhmien kehittämisprojektien työtä
- koordinoida lääkeinformaatioon liittyvää tutkimusta sekä
- edistää kansainvälistä yhteistyötä.

Tässä toimintasuunnitelmassa kuvataan koordinaatioryhmän toisen kauden tavoitteet. Toiminnan perustana on vuonna 2012 julkaistu kansallinen lääkeinformaatiostrategia (Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea 2012).

Kauden 2015–2017 päätavoitteet ovat

- vakiinnuttaa vuonna 2012 aloittaneen lääkeinformaatioverkoston toiminta
- vaikuttaa siihen, että hyvät lääkeinformaatiokäytänteet huomioidaan uudessa palvelujärjestelmässä
- lisätä lääkeinformaatioverkoston työryhmien välistä yhteistyötä
- huolehtia lääkeinformaatioverkoston toiminnan vaikuttavuudesta ja
- saada toiminnalle rahoitusta.

Visio

Vuoden 2017 loppuun mennessä kansallisen, moniammatillisen lääkeinformaatioverkoston toiminta on vakiintunutta ja vaikuttavaa.

Päämäärät

Toisen kauden päättyessä lääkeinformaation kehittämistoimenpiteitä on saatu toteutettua ja projekteihin on saatu rahoitusta. Lääkeinformaatiotyökalujen tunnettuutta, saatavuutta ja hyödyntämistä käytännössä on parannettu. Lääkeinformaatioverkoston ja lääkeinformaation vaikuttavuutta seurataan. Kansainvälinen yhteistyö on aktiivista.

Arvot

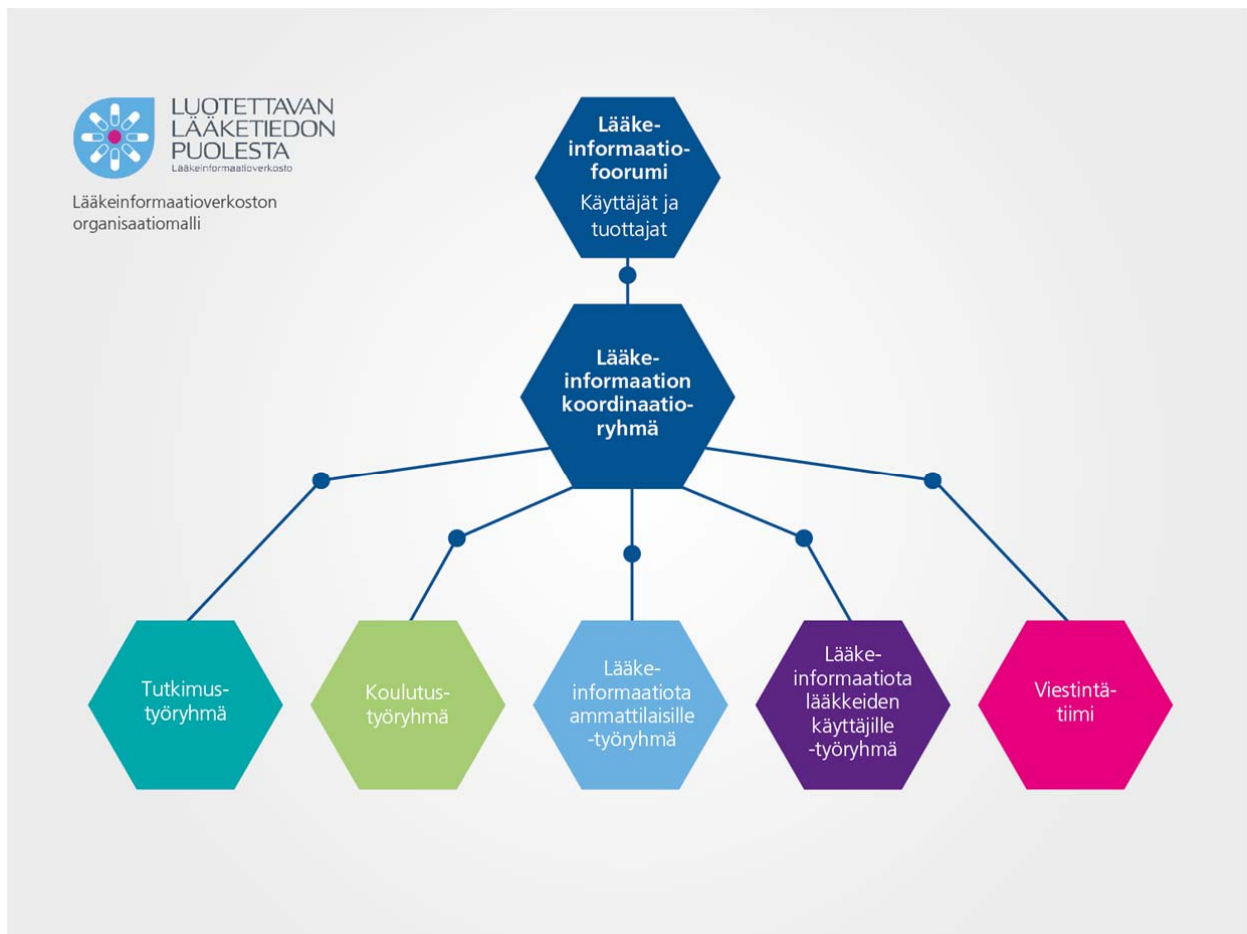
Lääkeinformaatioverkoston toiminnan taustalla olevat arvot ovat avoimuus, potilas-/asiakaskeskeisyys, moniammatillisuus sekä lääkeinformaation laadukkuus ja luotettavuus.

2. LÄÄKEINFORMAATIOVERKOSTON TYÖRYHMÄT

Lääkeinformaatioverkoston muodostavat seuraavat työryhmät:

- Koordinaatioryhmä ja sen tukena viestintätiimi
- Koulutustyöryhmä
- Tutkimustyöryhmä
- Lääkeinformaatiota ammattilaisille -työryhmä
- Lääkeinformaatiota lääkkeiden käyttäjille -työryhmä.

Työryhmien lisäksi verkoston toimintaan kuuluu **Lääkeinformaatiofoorumi – käyttäjät ja tuottajat**, joka on vähintään kahden vuoden välein järjestettävä kaikille avoin moniammatillinen keskustelufoorumi (kts. myös kohta Tiedottaminen). Lääkeinformaatioverkoston rakenne on kuvattu kuviossa 1. Verkoston työryhmät toimivat tiiviissä yhteistyössä keskenään ja myös työryhmien ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Kaikkien työryhmien – erityisesti niiden, joissa ei ole lääkkeiden käyttäjien edustusta – tulee kuulla lääkkeiden käyttäjiä edustavia tahoja työskentelyn eri vaiheissa.

Kuvio 1. Lääkeinformaatioverkoston organisaatiomalli

Työryhmien tehtävät

Koordinaatioryhmän tehtävänä on erityisesti lääkeinformaation tuottamisen ja järjestämisen kehittäminen. Tavoitteena on kehittää erityisesti terveydenhuollon ammattilaisille suunnattua lääkeinformaatiota, mutta myös lääkkeiden käyttäjille suunnattua lääkeinformaatiota ja edistää julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä. Lisäksi koordinaatioryhmä koordinoi koko verkoston toimintaa yhteistyössä Fimean kanssa.

Koulutustyöryhmä on ammatillisten oppilaitosten, ammattikorkeakoulujen, yliopistojen ja täydennyskoulutusyksiköiden opettajien yhteinen foorumi, jossa kehitetään moniammatillisuutta ja lääkeinformaatio toimintaa edistäviä ratkaisuja perus- ja täydennyskoulutukseen. Toiminnassa huomioidaan työelämän tarpeet. Tärkeä tavoite on moniammatillisen yhteistyön edistäminen yhteistyössä Lääkeinformaatiota ammattilaisille -työryhmän kanssa.

Tutkimustyöryhmän tehtävänä on edistää lääkeinformaatioon liittyvän tutkimuksen tekemistä ja yhteistyötä. Työryhmä on riippumaton ja sen jäsenet ilmoittavat sidonnaisuutensa avoimesti. Työryhmä tekee tiivistä yhteistyötä koordinaatioryhmän kanssa. Tärkeä tehtävä on arvioida kriittisesti lääkeinformaatioverkoston toimintaa ja mahdollisuuksien mukaan tuotoksia käytettävyyden, luotettavuuden ja puolueettomuuden näkökulmista. Työryhmä arvioi myös terveydenhuollon lääkeinformaatiokäytäntöjä ja tunnistaa kehittämiskohteita.

Lääkeinformaatiota ammattilaisille -työryhmän tavoitteena on kehittää lääkeinformaatio toimintaa, moniammatillista yhteistyötä ja lääkeinformaation välittämistä käytännön tasolla terveydenhuollossa. Tärkeä tavoite on moniammatillisen yhteistyön edistäminen yhteistyössä Koulutustyöryhmän kanssa.

Lääkeinformaatiota lääkkeiden käyttäjille -työryhmän tavoitteena on kehittää, luoda ja arvioida lääkkeiden käyttäjille suunnattua lääkeinformaatiota ja lääkeinformaatio toimintaa. Työryhmän toiminta vahvistaa omahoidon tukemista ja lääkkeiden käyttäjien valtaistumista.

Koordinaatioryhmään kuuluvien sidosryhmien viestinnän asiantuntijoista ja/tai muista asiantuntijoista on koottu **Viestintätiimi**, jonka tärkein tehtävä on tukea lääkeinformaatioverkoston tavoitteiden toteutumista päivitetyn viestintäsuunnitelman mukaisesti.

Koordinaatioryhmän kokoonpano

Koordinaatioryhmä jatkaa alkuperäisellä kokoonpanollaan ja ryhmässä on edustajat seuraavista tahoista:

- Lääketeollisuus ry
- Lääketietokeskus
- Suomen Apteekkariliitto
- Suomalainen Lääkäriseura Duodecim
- Yliopiston apteekin tietopalvelut
- potilaiden edustus: SOSTE Suomen sosiaali- ja terveys ry
- sairaanhoitajien edustus: Tehy ja Sairaanhoitajaliitto

Koordinaatioryhmän jäsenet (varajäsen) kaudella 2015–2017 ovat:

Erkki Palva (puheenjohtaja) (Pertti Happonen), Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea
Katri Hämeen-Anttila (sihteeri) (Annikka Kalliokoski), Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea

Minna Palhamo (varapuheenjohtaja) (Essi Kariaho), Lääketietokeskus

Laura Labart (Jaakko Laurila), Lääketeollisuus ry

Inka Puumalainen (Katariina Lehtinen), Yliopiston Apteekki

Sirpa Peura (Johanna Salimäki), Apteekkariliitto

Kirsi Sillanpää, Tehy (Merja Merasto, Suomen sairaanhoitajaliitto ry.)

Tarja Pajunen, Hengityслиitto ry, (Päivi Opari, SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry)

Jorma Komulainen (Outi Romero), Suomalainen Lääkäriseura Duodecim

Kukin työryhmä nimeää oman edustajansa koordinaatioryhmään kauden järjestäytymiskokouksessaan.

Viestintätiimin jäsenet (varajäsen) kaudella 2015–2017 ovat:

Laura Niemi, Suomen sairaanhoitajaliitto ry

Laura Kouri, SOSTE

Outi Romero, Suomalainen Lääkäriseura Duodecim

Hanne Juuti, (Elli Leppä) Lääketietokeskus Oy

Tiina Kuosa (Erkki Kostiainen), Suomen Apteekkariliitto

Tuomas Nurmela, Lääketeollisuus ry

Minna Takaloeskola, (Tiia Talvitie) Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea

3. LÄÄKEINFORMAATIOVERKOSTON TOIMINTA JA TAVOITTEET

Lääkeinformaatioverkoston toiminta perustuu lääkeinformaatiostrategiaan pohjautuviin kehittämisprojekteihin, joita kukin työryhmä toteuttaa. Kehittämisprojektin suunnitteluvaiheessa noudatetaan ”Toimintaohjetta lääkeinformaatioverkoston kehittämisprojektille” (löytyy Innokylästä: <https://www.innokyla.fi/web/hanke167840>, kts. kohta Tuotokset ja tulokset) eli laaditaan aiopaperi, minkä avulla tiedotetaan ja selvitetään ne tahot, joiden on tarkoituksenmukaista osallistua kyseessä olevaan projektiin. Tahot voivat olla missä tahansa lääkeinformaatioverkoston työryhmässä edustettuina olevia tai lääkeinformaatioverkoston työryhmien ulkopuolisia tahoja. Tämän jälkeen laaditaan projektisuunnitelma yllä mainitun toimintaohjeen mukaisesti. Toimintaohjetta noudattamalla kehittämisprojekti saa käyttöönsä lääkeinformaatioverkoston logon ja tunnuslauseen.

Liitteessä 1 on kuvattu lääkeinformaatiostrategiassa esitettyjen toimenpide-ehdotusten jakautuminen eri työryhmiin. Lisäksi liitteessä esitetään työryhmien kokoonpanot. Kukin työryhmä laatii omat toimintasuunnitelmansa, missä kuvataan kauden 2015–2017 yksityiskohtaiset tavoitteet ja kehittämisprojektit. Työryhmien päätavoitteet on kuvattu taulukossa 1.

Taulukko 1. Lääkeinformaatioverkoston toiminnan keskeiset tavoitteet työryhmittäin vuosina 2015–2017

Työryhmä	Tavoite	Toimenpide
Koordinaatioryhmä	Vakiinnutetaan lääkeinformaatioverkoston toiminta ja tuetaan työryhmiä kehittämisprojektien toteuttamisessa Tuetaan lääkeinformaatio toiminnan ja –käytänteiden koordinoitua sosiaali- ja terveydenhuollossa	Työryhmien kehittämisprojektien kommentointi ja aiopaperien hyväksyminen, projektien seuranta. Rahoituksen hakemisen tukeminen Lääkeinformaatioverkoston toiminnan tunnetuksi tekeminen

Tutkimustyöryhmä	Tuotetaan tutkimustietoa lääkeinformaatioverkoston toiminnan tueksi ja -käytänteiden kehittämiseksi Arvioidaan lääkeinformaatioverkoston toimintaa ja merkitystä	Tutkimusten toteuttamisen edistäminen tutkimusstrategiassa priorisoidun mukaisesti Lääkeinformaatioverkostossa toimivien henkilöiden haastattelut keväällä 2015
Koulutustyöryhmä	Edistetään moniammatillista yhteistyötä eri ammattikuntien peruskoulutuksessa	Moniammatillisten opintojaksojen, seminaarien ja foorumien järjestäminen
Lääkeinformaatiota ammattilaisille -työryhmä	Selvitetään mahdollisuus olemassa olevien terveydenhuollon ammattilaisille lääkeinformaatiopalveluja tuottavien toimijoiden verkostomaiseen toimintaan ja toiminnan koordinoitiin Lisätään kliinisen farmakologian ja kliinisen farmasian palvelujen tunnettuutta, saatavuutta ja yhteistyötä Parannetaan lääketiedon saatavuutta epätyypillisillä lääkehoitoa toteuttavilla alueilla	Lääkeinformaatiopalveluiden parempi tiedottaminen mm. Terveysporttiin luotavan ohjeistuksen avulla, asiantuntijaverkoston luominen, moniammatillisen toimintamallin kehittäminen potilaiden lääkityksen tarkastamisessa. Aktiivinen toiminta lääkeinformaation saatavuuden varmistamiseksi SOTE-uudistuksessa esimerkiksi perustamalla kullekin SOTE-alueelle keskuksia, jotka huolehtisivat lääkehoitoon liittyvistä asiantuntijatoiminnoista Lääkeinformaation tuottaminen lähi- ja perushoitajille
Lääkeinformaatiota lääkkeiden käyttäjille -työryhmä	Lisätään olemassa olevien lääketiedonlähteiden tunnettuutta, saatavuutta ja saavutettavuutta	Useita projekteja, esimerkiksi apteekkien ja koulujen välisen yhteistyön kehittäminen lääkekasvatuksessa, lääketiedon linkkikokoelman markkinointi lääkkeiden käyttäjille ja Lääkehoidon päivän projektiryhmänä toimiminen

4. VIESTINTÄ

Lääkeinformaatioverkoston toiminnan viestinnän tavoitteet ja keinot kuvataan viestintäsuunnitelmassa.

Lääkeinformaatioverkoston kaikkien työryhmien toiminta on julkista ja avointa, joten viestintä on aktiivista toimintaa. Keskeisin työkalu viestinnässä on Innokylä. Innokylään viedään jokaisen työryhmän dokumentaatio, esimerkiksi kokousten muistiot, toimintasuunnitelmat, hyväksytyt aiepaperit ja projektisuunnitelmat.

Kauden 2015–2017 yhtenä päätavoitteena on lisätä yhteistyötä työryhmien välillä. Tämä edellyttää tiedonkulun lisäämistä. Keskeisiä viestinnän väyliä työryhmien välillä ovat:

- lääkeinformaatiofoorumi vähintään joka toinen vuosi
- työryhmien puheenjohtajien ja sihteerien yhteistapaamiset kaksi kertaa vuodessa
- työryhmien puheenjohtajien ja sihteerien sähköpostilista
- uutiskirjeet (3–4 kertaa vuodessa)
- Innokylän verkostotyökalu
- hyväksytyistä aiepapereista tiedottaminen kaikille työryhmille

Kaudella 2015–2017 lisätään verkoston toiminnasta viestimistä myös työryhmien ulkopuolelle: terveydenhuollon eri sektoreille, lääkkeiden käyttäjille, poliittisille päättäjille ja laajasti yhteiskuntaan. Koordinaatioryhmän vastaa lääkeinformaatioverkoston toiminnan tiedottamisesta Sosiaali- ja

terveysministeriöön aikaisemmin sovittujen tiedottamisväylien mukaisesti. Kauden tärkeä tavoite on olla aktiivinen siinä, että lääkeinformaatiopalveluiden saatavuus ja laajemmin järkevän lääkehoidon toteutuminen huomioitaisiin SOTE-uudistuksen yhteydessä.

Yksittäisten kehittämisprojektien viestinnän toteuttaminen kuvataan projektisuunnitelmissa ja toteutetaan projektissa mukana olevien tahojen toimesta. Taulukossa 2 kuvataan lääkeinformaatioverkoston kauden 2015–2017 viestinnälliset tavoitteet ja niiden toteutus.

Taulukko 2. Lääkeinformaatioverkoston toiminnasta viestiminen

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho ja/tai -henkilö	Aikataulu	Seuranta
Päivitetään viestintäsuunnitelma	Viestintätiimi päivittää viestintäsuunnitelman, jonka koordinaatioryhmä hyväksyy	Viestintätiimi ja koordinaatioryhmä	4–6 / 2015	Viestintäsuunnitelma on hyväksytty
Lääkeinformaatioverkoston toiminta on julkista ja avointa	Innokylän hankepankki ja verkostotyökalu ovat aktiivisesti työryhmien käytössä	Kaikki työryhmät, työryhmien sihteerit	2015–2017	Kaikkien työryhmien kokousten muistiot, toimintasuunnitelmat ja muut vastaavat dokumentit ovat julkisesti verkoston toiminnasta kiinnostuneiden saatavilla Kehittämisprojektit hyödyntävät verkostotyökalua toiminnassaan
Järjestetään Lääkeinformaatiofoorumi – käyttäjät ja tuottajat – keskustelutilaisuuksia	Koordinaatioryhmä suunnittelee Lääkeinformaatiofoorumien ohjelmat ja kutsuu kaikki halukkaat sidosryhmät keskustelutilaisuuteen	Koordinaatioryhmä ja Viestintätiimi, Fimea, koordinaatioryhmän sihteerit	10–12 / 2015 10–12 / 2017	Kaksi Lääkeinformaatiofoorumi on järjestetty
Tiedonkulku STM:n varmistetaan	Koordinaatioryhmän kokousten muistiot toimitetaan STM:n yhteyshenkilöille. Kerran vuodessa järjestetään keskustelutilaisuus STM:n edustajien ja koordinaatioryhmän kesken.	Koordinaatioryhmä, Koordinaatioryhmän puheenjohtaja ja sihteerit	2015–2017	Tiedottaminen STM:n tapahtuu sovittujen toimintatapojen mukaisesti
Tiedonkulku verkostossa mukana oleviin organisaatioihin ja niiden johtoon varmistetaan	Lääkeinformaatioverkoston uutiskirje välitetään verkostossa mukana olevien tahojen viestintään eteenpäin levitettäväksi.	Koordinaatioryhmän jäsenet, Viestintätiimi, koordinaatioryhmän sihteerit	jatkuva	Tiedottaminen verkostossa mukana oleviin organisaatioihin ja niiden johtoon tapahtuu sovittujen toimintatapojen mukaisesti
Parannetaan verkoston tavoitteiden mukaisten lääkeinformaatiotyökalujen ja -keinojen tunnettua	Verkostossa mukana olevat tahot jakavat aktiivisesti tietoa omille sidosryhmilleen. Tietoa työkaluista välitetään uutiskirjeellä verkostossa mukana olevien tahojen viestintään eteenpäin levitettäväksi.	Koordinaatioryhmän jäsenet, Viestintätiimi, koordinaatioryhmän sihteerit	Jatkuva	Tiedottaminen verkostossa mukana oleviin organisaatioihin ja niiden johtoon tapahtuu sovittujen

				toimintatapojen mukaisesti
Seurataan lääkeinformaatioon liittyvää medianäkyvyyttä	Koordinaatioryhmällä on käytössään mediaseuranta	Viestintätiimi	Jatkuva	Yhteenveto vuosittain ja reagointi tarvittaessa

5. TUTKIMUS JA SIIHEN LIITTYVÄ YHTEISTYÖ

Lääkeinformaatioverkoston toiminta pohjautuu tutkimustietoon ja olemassa oleviin hyviin käytäntöihin. Näiden pohjalta suunnataan toiminnan kehittämistä ja lääkeinformaation tuottamista. Tutkimus nivoutuu osaksi lääkeinformaatioverkoston toimintaa tutkimusstrategiassa kuvatun mukaisesti (löytyy Innokylästä: <https://www.innokyla.fi/web/hanke167840/tutkimustyoryhma>). Tutkimustyöryhmä edistää tiedenvälistä, kansallista yhteistyötä lääkeinformaatiotutkimuksen tekemisessä. Lisäksi lääkeinformaatioverkoston toimintaa tehdään tunnetuksi kansainvälisesti ja pyritään kansainväliseen yhteistyöhön. Tutkimustyöryhmä vastaa lääkeinformaatioverkoston tutkimustoiminnasta yhteistyössä koordinaatioryhmän kanssa.

Taulukossa 3 kuvataan lääkeinformaatioverkoston tutkimustoiminnan ja siihen liittyvän yhteistyön tavoitteet ja toteutus.

Taulukko 3. Lääkeinformaatioverkoston tutkimus ja siihen liittyvä yhteistyö

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho ja/tai henkilö	Aikataulu	Seuranta
Lääkeinformaatioverkoston toimintaa ja merkitystä on arvioitu ja sitä kehitetään esiin nousseiden kehityskohteiden mukaisesti	Haastatellaan lääkeinformaatioverkostossa mukana olevat toimijat tutkimusstrategian puolivälitarkastuksen pohjaksi ja lääkeinformaatioverkoston toiminnan merkityksen arvioimiseksi.	Fimea, HY	Haastattelut toteutetaan alkuvuonna 2015 ja tulokset julkaistaan vuonna 2016	Haastattelut on toteutettu ja niiden tulokset raportoitu
Lääkeinformaatioverkoston tutkimusstrategia on päivitetty	Päivitetään tutkimusstrategia vastaamaan tutkimustarpeita	Tutkimustyöryhmä	12/2016	Päivitetty tutkimusstrategia on hyväksytty koordinaatioryhmässä
Lääkeinformaation vaikuttavuutta seurataan	Laaditaan mittarit lääkeinformaation vaikuttavuuden seuraamiseksi	Tutkimustyöryhmä	12/2016 (mittarit sovittu) 12/2017 (seuranta aloitettu)	Mittarit on sovittu ja lääkeinformaation vaikuttavuutta seurataan
Lääkeinformaatiotutkimukselle saadaan rahoitusta	Haetaan aktiivisesti rahoitusta lääkeinformaatioverkoston tutkimusstrategian mukaisille tutkimushankkeille	Yksittäiset tutkijat ja tutkimusryhmät		Rahoitusta on saatu
Arvioidaan kansainvälisten mallien ja lääkeinformaatiotyökalujen soveltumista Suomeen	Laaditaan kooste terveydenhuollon ammattilaisille suunnatuista kansainvälisistä lääketiedon sovelluksista Tiedotetaan ja jaetaan tietoa koosteiden sisällöistä Valmista koostetta ja tutkimusten tuloksia hyödynnetään työryhmien toiminnassa ja kehittämissuunnitelmissa		12 / 2017	Kooste on valmis

Edistetään kansallista, tieteidenvälistä yhteistyötä lääkeinformaatiotutkimuksessa	Tunnistetaan mahdollisuuksia yhteistyön tekemiseen tutkimusstrategiassa kuvatuilla tutkimusalueilla	Tutkimustyöryhmä	12/2017	Yhteistyöprojekteja on aloitettu
Lääkeinformaatioverkoston toimintaa tehdään tunnetuksi kansainvälisesti, erityisesti EU:n alueella	Verkoston jäsenet osallistuvat kansainvälisiin kongresseihin ja tiedottavat lääkeinformaatioverkoston toiminnasta (esim. esitykset, lääkeinformaatiostrategian ja sen esitteen jakaminen) Julkaistaan verkoston toiminnan myötä toteutettuja tutkimuksia kansainvälisissä tieteellisissä julkaisusarjoissa	Koordinaatio-ryhmä, Fimea Tutkimustyöryhmä	10–12 / 2017	1–2 käsikirjoitusta on julkaistu tai lähetetty arvioitavaksi tieteellisiin lehtiin

6. RESURSSIT

Lääkeinformaatioverkostossa kukin sidosryhmä rahoittaa omaa toimintaansa. Kehittämishankkeisiin haetaan lisäksi ulkopuolista rahoitusta. Ulkopuolisen rahoituksen hakijana on yksi tai useampi sidosryhmä, ei lääkeinformaatioverkosto. Kukin sidosryhmä päättää lääkeinformaatioverkoston sitoutumisesta ja kehittämissuunnitelmiin osallistumisesta.

7. LÄHTEET

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea. Tiedolla järkevään lääkkeiden käyttöön. Lääkeinformaatio toiminnan nykytila ja strategia vuoteen 2020. Fimea kehittää, arvioi ja informoi - julkaisusarja 1/2012, Helsinki 2012

LIITE 1: Lääkeinformaatioverkoston työryhmien kokoonpano ja lääkeinformaatiostrategiassa esitettyjen toimenpide-ehdotusten jakautuminen niihin.**LÄÄKEINFORMAATION KOORDINAATIORYHMÄ**

Tehtävät:

- Toimenpide-ehdotukset, jotka liittyvät lääkeinformaation tuottamiseen
- Koordinaatioryhmän tulee hyödyntää mahdollisimman monipuolisesti tutkimusta toiminnassaan lääkeinformaation kehittämisen pohjaksi ja lääkeinformaatiostrategiassa esitettyjen toimenpiteiden toteutumisen arviointia varten.
- Lisäksi koko verkoston koordinointi

Tavoite 1. Suomessa on toimiva moniammatillinen lääkeinformaatioverkosto

Luodaan kansallinen lääkeinformaatioverkosto.

Toimenpide-ehdotus 1 (Strategian sivu 13):

Perustetaan lääkeinformaatioverkosto, jonka tavoitteena on lisätä yhteistyötä, suunnitelmallisuutta ja moniammatillisuutta lääkeinformaatiotyön kehittämisessä sekä edesauttaa julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä.

Tavoite 2. Terveystieteiden ammattilaiset käyttävät luotettavia tiedonlähteitä ja palveluja.

Lisätään luotettavien tiedonlähteiden tunnettuutta.

Toimenpide-ehdotus 4 (Strategian sivu 14):

Tuotetaan yhteenvetoja lääkehoidoista (esimerkiksi Kapseli-julkaisua).

Toimenpide-ehdotus 5 (Strategian sivu 14):

(5a) Tuotetaan lääkkeiden hoidollisen ja taloudellisen arvon arviointeja ja niiden tiivistelmiä terveydenhuollon ammattilaisille ja potilaille. (5b) Edistetään arviointinäytön hyödyntämistä.

Toimenpide-ehdotus 6 (Strategian sivu 14):

Varmistetaan, että terveydenhuollon ammattilaisille suunnattua lääkeinformaatiota on saatavilla myös ruotsiksi.

Toimenpide-ehdotus 7 (Strategian sivu 14):

Kehitetään kriisitiedottamiselle ja lääketurvatiiedottamiselle toimiva järjestelmä, jolla tavoitetaan kaikki terveydenhuollon ammattilaiset saman päivän aikana.

Kehitetään lääketiedon saavutettavuutta ja käytettävyyttä.

Toimenpide-ehdotus 9 (Strategian sivu 15):

Kehitetään sähköisiä päätöksenteon tukijärjestelmiä siten, että ne integroituvat osaksi käytössä olevia tietojärjestelmiä.

Toimenpide-ehdotus 10 (Strategian sivu 15):

Varmistetaan valmisteyhteenvetojen helppo saatavuus ja kehitetään valmisteyhteenvetojen laatua.

Toimenpide-ehdotus 11 (Strategian sivu 15):

Tuotetaan suomenkielinen lääkeainepohjainen lääkeinformaatiokäsikirja.

Tavoite 4. Lääkeneuvonta perustuu valtakunnallisiin suosituksiin ja paikallisiin sopimuksiin.

Varmistetaan lääkeneuvonta itsehoidossa.

Toimenpide-ehdotus 23 (Strategian sivu 21):

Tuotetaan ammattilaisten käyttöön itselääkinnän ja -hoidon hoitosuosituksia, jotka perustuvat näyttöön ja jotka integroidaan mahdollisuuksien mukaan olemassa oleviin hoitosuosituksiin.

Toimenpide-ehdotus 24 (Strategian sivu 21):

Huomioidaan itsehoidon ja -lääkinnän ohjaus valtakunnallisessa itsehoito-ohjelmassa.

Koordinaatioryhmän kokoonpano

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea (kaksi edustajaa + varajäsenet)

Lääketeollisuus ry (yksi edustaja ja varajäsen)

Lääketietokeskus (yksi edustaja ja varajäsen)

Suomen Apteekkariliitto (yksi edustaja ja varajäsen)

Suomalainen Lääkäriseura Duodecim (yksi edustaja ja varajäsen)

Yliopiston apteekin tietopalvelut (yksi edustaja ja varajäsen)

potilaiden edustus: SOSTE Suomen sosiaali- ja terveys ry (yksi edustaja ja varajäsen)

sairaanhoitajien edustus: Tehy ja Sairaanhoitajaliitto (yksi edustaja ja varajäsen)

Lisäksi jokainen työryhmä nimeää oman edustajansa koordinaatioryhmään

TUTKIMUSTYÖRYHMÄ

Tehtävät:

- riippumaton työryhmä, jonka jäsenten sidonnaisuudet ilmoitetaan.
- Tiivis yhteistyö koordinaatioryhmän kanssa
- Tutkimustyöryhmän tehtävänä on lääkeinformaatioon liittyvän sekä kansallisen että kansainvälisen lääkeinformaatiotutkimuksen seuraaminen ja tuominen koordinaatioryhmän ja lääkeinformaatioverkoston käyttöön. Lisäksi työryhmä seuraa ja arvioi lääkeinformaatiostrategian toteutumista.
- Tavoitteena toiminnassa on lääkeinformaatiotutkijoiden verkostoitumisen edistäminen ja yhteistyön tiivistäminen

Tavoite 1. Suomessa on toimiva moniammatillinen lääkeinformaatioverkosto

Tutkimus ja seuranta kytketään osaksi lääkeinformaatiotoimintaa.

Toimenpide-ehdotus 2 (Strategian sivu 13):

Lääkeinformaatioverkoston toiminnan suuntaamiseksi selvitetään esimerkiksi

- eri sektoreiden terveydenhuollon ammattilaisten tiedon tarvetta
- potilaiden ja lääkkeiden käyttäjien tiedon tarvetta
- lääkeneuvonnan ja lääkehoidon ohjauksen vaikuttavuutta.

Osallistutaan kansainväliseen toimintaan.

Toimenpide-ehdotus 3 (Strategian sivu 13):

Arvioidaan kansainvälisten mallien ja lääkeinformaatiotyökalujen soveltumista Suomeen.

Tavoite 4. Lääkeneuvonta perustuu valtakunnallisiin suosituksiin ja paikallisiin sopimuksiin.

Varmistetaan lääkeneuvonta itsehoidossa.

Toimenpide-ehdotus 25 (Strategian sivu 21):

Selvitetään apteekkien verkkopalveluista ja palvelupisteistä saatavan lääkeinformaation ja lääkeneuvonnan laatu ja seurataan sitä.

Tavoite 2. Terveydenhuollon ammattilaiset käyttävät luotettavia tiedonlähteitä ja palveluja.

Hyödynnetään lääkehoidon erityisosajia ja -palveluita.

Toimenpide-ehdotus 13 (Strategian sivu 15):

Selvitetään lääkeinformaatiopalveluja tuottavien toimijoiden välittämän lääkeinformaation laatu ja seurataan sitä.

Tutkimustyöryhmän kokoonpano

Lääketieteen koulutusyksiköt (kaksi edustajaa + varajäsenet)

Suomen Kliinisen Farmakologian yhdistys ja Suomen Farmakologiyhdistys (yksi edustaja ja varajäsen)

Suomalainen Lääkäriseura Duodecim (yksi edustaja ja varajäsen)

Farmasian koulutusyksiköt (yksi edustaja ja varajäsen)

Hoitotieteen koulutusyksiköt (yksi edustaja ja varajäsen)

Kliinisen Farmasian Seura (yksi edustaja ja varajäsen)

Yliopistojen apteekit (yksi edustaja ja varajäsen)

Kela (yksi edustaja ja varajäsen)

THL (yksi edustaja ja varajäsen)

Fimea (yksi edustaja ja varajäsen)

Yhteensä 11 jäsentä ja heidän varajäsenensä

LÄÄKEINFORMAATIOTA AMMATTILAISILLE -TYÖRYHMÄ

Tehtävät:

- Lääkeinformaatiotoiminnan ja moniammatillisen yhteistyön sekä lääkeinformaation välittämisen kehittäminen.

Tavoite 2. Terveystieteiden ammattilaiset käyttävät luotettavia tiedonlähteitä ja palveluja.

Hyödynnetään lääkehoidon erityisosaajia ja -palveluita.

Toimenpide-ehdotus 12 (Strategian sivu 15):

Selvitetään mahdollisuus olemassa olevien lääkeinformaatiopalveluja tuottavien toimijoiden verkostomaiseen toimintaan ja toiminnan koordinointiin.

Toimenpide-ehdotus 14 (Strategian sivu 15):

Lisätään kliinisen farmakologian ja kliinisen farmasian palvelujen tunnettuutta ja yhteistyötä.

- Kehitetään kliinisen farmakologian ja kliinisen farmasian palveluita ja varmistetaan niiden saatavuus koko maassa esimerkiksi luomalla verkostomuotoinen terveydenhuollon ammattilaisia palveleva konsultaatiopalvelu.

- Siirretään osastofarmasiatoiminnan painopistettä lääkelogistiikasta kliinisen farmasian suuntaan: lääkehoidon arviointiin ja potilaiden lääkeneuvontaan (esim. tulohaastattelu ja sairaalahoitoon joutuvien potilaiden lääkitysten arviointi, lääkeneuvonta kotiuttamistilanteessa yhteistyössä lääkärin ja sairaanhoitajan kanssa).

Toimenpide-ehdotus 15 (Strategian sivu 15):

Lisätään yhteistyötä sairaaloiden sisäisten ohjeiden tuottamisessa sekä niiden ja hyvien lääkehoitokäytäntöjen jakamisessa. Lisäksi selvitetään mahdollisuuksia hyödyntää muissa maissa tehtyjä ohjeita ja käytäntöjä.

Tavoite 4. Lääkeneuvonta perustuu valtakunnallisiin suosituksiin ja paikallisiin sopimuksiin.

Yhdenmukaistetaan terveydenhuollon lääkeneuvontaa.

Toimenpide-ehdotus 19 (Strategian sivu 20):

Lisätään apteekkien ja terveydenhuollon toimintayksiköiden yhteistyötä ja paikallisia sopimuksia potilaiden pitkäaikaishoitajien seurannassa. Sovitaan myös lääkeneuvontakäytännöistä.

Toimenpide-ehdotus 20 (Strategian sivu 20):

Määritellään lääkeneuvonnan laadulle ja rakenteelle standardit ja selvitetään mahdollisuudet lääkeneuvonnan dokumentointiin ja seurantaan.

Lääkeinformaatiolla tuetaan lääkehoidon toteuttamista eri toimintaympäristöissä.

Toimenpide-ehdotus 21 (Strategian sivu 21):

Varmistetaan, että toimintayksiköissä on lääkehoitosuunnitelmat ja että niihin sisällytetään myös lääkeinformaatiotoiminta.

Toimenpide-ehdotus 22 (Strategian sivu 21):

Varmistetaan esimerkiksi seuraavin tavoin, että lääkehoitoa toteuttavilla henkilöillä on mahdollisuus saada lääkeinformaatiota:

- Kehitetään moniammatillista yhteistyötä paikallisten toimijoiden, kuten apteekin, kanssa.
- Kehitetään uusia työkaluja hyödyntäen uutta tietoteknologiaa tukemaan lääkehoidon toteuttamista sosiaalihuollossa ja kotihoidossa.

- Hyödynnetään sivulla 15 kuvattuja lääkeinformaatiopalveluja tuottavien toimijoiden verkostomaista palvelua myös sosiaalihuollon yksiköissä ja lääkehoitoa toteuttavilla epättyypillisillä alueilla.
- Arvioidaan lääkehoitoa toteuttavilla epättyypillisillä alueilla voimassa oleva lupakäytäntö ja varmistetaan keskeisen lääkeinformaation saatavuus niillä.

Lääkeinformaatiota ammattilaisille -työryhmän kokoonpano

Suomen Kliinisen Farmakologian yhdistys (yksi edustaja ja varajäsen)

Erikoislääkäriyhdistykset (sisätauti, neurologia, psykiatria, onkologia, yleislääketiede) (yksi edustaja ja varajäsen)

Kliinisen Farmasian Seura (yksi edustaja ja varajäsen)

Sairaala-apteekien ja lääkekeskusten edustajat (yksi edustaja ja varajäsen)

Suomen Apteekkariliitto (yksi edustaja ja varajäsen)

Kela (yksi edustaja ja varajäsen)

Yliopistojen apteekit (yksi edustaja ja varajäsen)

Terveystieteiden tutkimuskeskusten edustus (yksi edustaja ja varajäsen)

Suomen Lääkäriliitto ja Suomen Hammaslääkäriliitto (yksi edustaja ja varajäsen)

Suomen Farmasialiitto ja Suomen Proviisoriyhdistys (yksi edustaja ja varajäsen)

Suomen sairaanhoitajaliitto ja Tehy (yksi edustaja ja varajäsen)

SuPer ja Tehy (yksi edustaja ja varajäsen)

Kuntaliitto (yksi edustaja ja varajäsen)

THL (yksi edustaja ja varajäsen)

Fimea (yksi edustaja ja varajäsen)

Yhteensä 15 jäsentä ja heidän varajäsenensä

KOULUTUSTYÖRYHMÄ

Tehtävät:

- Moniammatillisuuden ja lääkeinformaatiotoimintaa edistävien ratkaisujen kehittäminen terveydenhuollon ammattilaisten perus- ja täydennyskoulutuksessa
- toiminnan tavoitteena on varmistaa, että terveydenhuollon ammattilaisilla on työtehtävien edellyttämät valmiudet lääkeinformaation hyödyntämiseen ja lääkeinformaatiopalveluiden tuottamiseen. Lisäksi tavoitteena on varmistaa, että terveydenhuollon ammattilaiset osaavat arvioida tietolähteiden luotettavuutta sekä hyödyntää olemassa olevia tietolähteitä käytännön potilastyössä.

Tavoite 2. Terveydenhuollon ammattilaiset käyttävät luotettavia tiedonlähteitä ja palveluja.

Toimenpide-ehdotus 8 (Strategian sivu 15):

Varmistetaan perus- ja täydennyskoulutuksen avulla, että terveydenhuollon ammattilaiset ovat tietoisia eri tietolähteistä ja tietokannoista ja osaavat käyttää niitä.

Tavoite 3. Terveydenhuollon lääkeosaaminen on korkeatasoista ja moniammatillista.

Kehitetään lääkehoidon osaamista ja lääkeneuvonnan koulutusta.

Toimenpide-ehdotus 16 (Strategian sivu 17):

Kehitetään kaikkien ammattiryhmien peruskoulutusta ja täydennyskoulutusta.

- Kehitetään olemassa olevia opintojaksoja ja varmistetaan, että lääkäreillä ja muilla terveydenhuollon ammattilaisilla on hyvät valmiudet lukea, arvioida ja soveltaa tutkimusjulkaisuja, hoitosuosituksia ja lääkkeiden hoidollisen ja taloudellisen arvon arviointeja.
- Lisätään farmaseuttien ja proviisorien koulutuksessa kliinisen farmasian opetuksessa teoreettisen tiedon soveltamista käytäntöön.
- Kehitetään sairaanhoitajien lääkehoito-osaamista edelleen ja pyritään valtakunnallisesti tasalaatuiseen osaamisen varmistamiseen.
- Kehitetään lähihoitajien lääkehoito-osaamista edelleen.

Perus- ja täydennyskoulutuksessa painotetaan potilaskeskeisyyttä, moniammatillisuutta ja omahoidon tukemista.

Toimenpide-ehdotus 17 (Strategian sivu 17):

Varmistetaan, että kaikkien alojen perus- ja täydennyskoulutuksessa on yhteisiä koulutusjaksoja muiden ammattikuntien kanssa. Opetukseen tulee sisältyä

- potilaskeskeisyys ja omahoidon tukeminen
- yksilöllinen lääkeneuvonta
- moniammatillinen toimintamalli
- ammattikunnan osaamisen tunnetuksi tekeminen muille ammattikunnille.

Toimenpide-ehdotus 18 (Strategian sivu 17):

Huomioidaan erityisryhmät: Lääketieto tulisi huomioida muun muassa viittomakielen tulkkien ja maahanmuuttajien parissa työskentelevien tulkkien perus- ja täydennyskoulutuksessa.

Koulutustyöryhmän kokoonpano

Lääketieteen koulutusyksiköt (kaksi edustajaa ja heidän varajäsenensä)
Farmasian koulutusyksiköt (kaksi edustajaa ja heidän varajäsenensä)
Lääketieteen ja farmasian täydennyskoulutus (yksi edustaja ja varajäsen)
Ammattikorkeakoulut (yksi edustaja ja varajäsen)
Ammatti- ja aikuisopistot (yksi edustaja ja varajäsen)
Opiskelijajärjestöt (kaksi edustajaa ja varajäsenet)

Terveysthuollon palvelujärjestelmän edustus (yksi edustaja ja varajäsen)
Suomen Lääkäriliitto ja Suomen Hammaslääkäriliitto (yksi edustaja ja varajäsen)
Suomen Farmasialiitto ja Suomen Proviisoriyhdistys (yksi edustaja ja varajäsen)
Suomen sairaanhoitajaliitto ja Tehy (yksi edustaja ja varajäsen)
SuPer ja Tehy (yksi edustaja ja varajäsen)
Kuntaliitto (yksi edustaja ja varajäsen)
Fimea (yksi edustaja ja varajäsen)
Yhteensä 16 jäsentä ja heidän varajäsenensä

LÄÄKEINFORMAATIOTA LÄÄKKEIDEN KÄYTTÄJILLE -TYÖRYHMÄ

Tehtävät:

- Lääkkeiden käyttäjille suunnatun lääkeinformaation kehittäminen (sekä lääkeinformaation tuottamista että toiminnan kehittämistä)
- Työryhmän tulee hyödyntää tehtävissään tutkimustietoa kuluttajien lääketiedon tarpeista
- Merkittävät kohderyhmät pitkäaikaissairaiden lääkehoidon tukeminen sekä itsehoitolääkkeiden käyttäjät.

Tavoite 5. Lääkkeiden käyttäjät hyödyntävät luotettavia tiedonlähteitä ja palveluja.

Tarjolla on luotettavaa lääketietoa.

Toimenpide-ehdotus 26 (Strategian sivu 22):

Lisätään potilasjärjestöjen ja alan toimijoiden yhteistyötä lääkeinformaation kehittämiseksi.

Kehitetään pakkausselosteiden luettavuutta ja käytettävyyttä.

Toimenpide-ehdotus 27 (Strategian sivu 22):

Kehitetään pakkausselosteiden luettavuutta ja sisältöä EU:ssa edelleen.

Tuotetaan lääkeinformaatiota kielivähemmistöille ja muille erityisryhmille.

Toimenpide-ehdotus 28 (Strategian sivu 23):

Tuotetaan ruotsinkielistä lääkeinformaatiota.

Toimenpide-ehdotus 29 (Strategian sivu 23):

Tuotetaan erityisryhmille suunnattua lääkeinformaatiota (maahanmuuttajat, kuurot ja huonokuuloiset, näkövammaiset, iäkkäät, lapset, kansansairauksia sairastavat potilaat).

Lääkeinformaation välittämiseksi lisätään tieto- ja viestintätekniiikan käyttöä.

Toimenpide-ehdotus 30 (Strategian sivu 23):

Kansalaisille tarkoitettu yleinen lääketieto nivotaan osaksi sosiaali- ja terveystiedon kokonaisuutta SADe-hankkeessa.

Toimenpide-ehdotus 31 (Strategian sivu 23):

Yhdistetään Kansallisen Terveysarkiston eReseptipalvelun potilaskohtaisiin tietoihin yleistä lääketietoa, mm. tietoja potilaalla käytössä olevista lääkkeistä.

Toimenpide-ehdotus 32 (Strategian sivu 23):

Luodaan linkkikokoelma luotettavista lääketiedon lähteistä tai laatustandardimerkki.

Toimenpide-ehdotus 33 (Strategian sivu 23):

Kehitetään ja edistetään terveydenhuollon ammattilaisten näkyvyyttä ja osallistumista sosiaalisessa mediassa.

Tavoite 6. Väestön terveydenlukutaito on hyvä.

Edistetään lasten ja aikuisten terveydenlukutaitoa.

Toimenpide-ehdotus 34 (Strategian sivu 24):

Edistetään lääketiedon luotettavuuden arviointiin kehitetyn KATSE-tarkistuslistan käyttöä väestötasolla ja koulujen opetuksessa.

Toimenpide-ehdotus 35 (Strategian sivu 24):

Toteutetaan moniammatillinen väestökampanja lääkkeiden oikeasta ja turvallisesta käytöstä.

Toimenpide-ehdotus 36 (Strategian sivu 24):

Uudistetaan lääkekasvatussivut geneeriseksi väestölle suunnatuksi lääketiedon lähteeksi.

Toimenpide-ehdotus 37 (Strategian sivu 24):

Varmistetaan, että lääkkeiden oikea käyttö ja lääketiedon lukutaito sisällytetään jatkossakin peruskoulun opetussuunnitelman perusteisiin.

- Luodaan koulujen lääkekasvatuksen toteuttamiseksi valtakunnalliset suositukset, joissa lääkkeiden oikea käyttö liitetään osaksi laajempia opetuskokonaisuuksia.
- Kannustetaan terveydenhuollon ja koulujen yhteistyötä lääkekasvatuksessa ja kehitetään terveydenhuollon ammattilaisten avuksi ohjeita ja materiaalia lääkekasvatustunnin pitämisen tueksi.
- Varmistetaan opetusmateriaalin tuottamisessa myös erityisryhmät, kuten viittomakieltä tarvitsevat.

Lääkeinformaatiota lääkkeiden käyttäjille -työryhmän kokoonpano

Potilaiden edustus (kolme edustajaa ja heidän varajäsenensä)

Maahanmuuttajien edustus (yksi edustaja ja varajäsen)

Kuurojen liitto (yksi edustaja ja varajäsen)

Näkövammaisten keskusliitto (yksi edustaja ja varajäsen)

Kuluttajaliitto (yksi edustaja ja varajäsen)

Suomalainen Lääkäriseura Duodecim (yksi edustaja ja varajäsen)

Suomen Apteekkariliitto (yksi edustaja ja varajäsen)

Yliopiston apteekin tietopalvelut (yksi edustaja ja varajäsen)

Lääketietokeskus (yksi edustaja ja varajäsen)

Lääketeollisuus ry (yksi edustaja ja varajäsen)

Terveydenhuollon ammattihenkilöiden edustus (yksi edustaja ja varajäsen)

Fimea (yksi edustaja ja varajäsen)

Yhteensä 14 jäsentä ja heidän varajäsenensä